

Το τέλος της αβεβαιότητας;

23 Ιουλίου 2015

Επισκόπηση

- Η κυβέρνηση αποφάσισε, έστω και όψιμα, να ακολουθήσει μία οικονομική πολιτική σύγκλισης και σταθεροποίησης, στο πλαίσιο της επιτευχθείσας συμφωνίας στη Σύνοδο Κορυφής για το Ευρώ στις 12/7/2015. Η υφεσιακή διάσταση του υπό διαπραγμάτευση νέου προγράμματος προσαρμογής αναμένεται, όμως, να είναι ενισχυμένη, και οι κοινωνικές και οικονομικές προκλήσεις αυξημένες, καθώς η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει ήδη ανεργία 25% ενώ η επιβολή περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων έχει ήδη οδηγήσει πολλές ελληνικές επιχειρήσεις σε παραγωγική απραξία λόγω ασυνεχειών στην εφοδιαστική αλυσίδα που προκαλεί η υπολειτουργία του συστήματος πληρωμών της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, η ομαλοποίηση των συνθηκών ρευστότητας στην οικονομία είναι εκ των ων ουκ άνευ και προϋποθέτει πιστή εφαρμογή του προγράμματος. Μόνον έτσι θα αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη του κοινού στο τραπεζικό σύστημα, που έχει τρωθεί και είναι δύσκολο να ανακάμψει λόγω έντονων προσδοκιών για ενδεχόμενο “κούρεμα” καταθέσεων. Ένα τέτοιο ενδεχόμενο είναι μάλλον απίθανο ενώ και η υιοθετηθείσα οδηγία για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών ρητά προβλέπει την δυνατότητα εξαιρέσεως όλων των καταθέσεων σε περίπτωση υψηλού συστημικού κινδύνου πρόκλησης αναταραχής στην οικονομία. Μετά τις 20 Αυγούστου 2015, η πιστή εφαρμογή των προαπαιτούμενων δράσεων του προγράμματος και η εμπρόθεσμη πληρωμή των υποχρεώσεων της χώρας προς το εξωτερικό αναμένεται να ωθήσει την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να αυξήσει την παροχή ρευστότητας μέσω του EIA και έτσι να οδηγήσει σε διευθέτηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει το συναλλακτικό κοινό και οι επιχειρήσεις.
- Αν και οι μακροχρόνια άνεργοι συνεχίζουν να αυξάνουν, οι εποχικοί επιδοτούμενοι μειώνονται στα χαμηλότερα επίπεδα από το 2013 ενόψει της τουριστικής περιόδου. Τα έσοδα από τουριστικό συνάλλαγμα αυξάνονται 15% σε ετήσια βάση, συνεπικουρώντας την άποψη ότι πριν την εισαγωγή περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων η τουριστική περίοδος είχε ιδιαίτερα θετική δυναμική. Αντίθετα, η δυναμική των εξαγωγών όπως και του κύκλου εργασιών της μεταποίησης εκτός καυσίμων υποχωρούσε ήδη τον Μάιο την ώρα που οι εισαγωγές αυξάνονταν, πιθανώς λόγω αποθεματοποίησης εξαιτίας της πολιτικής αβεβαιότητας.
- Καθώς συνεχίζονται με μεγάλη ένταση οι πρόωρες και με γενναιόδωρους όρους συνταξιοδοτήσεις, ο χωρίς αναβολή αποκλεισμός της δυνατότητας αυτής επιβάλλεται για τη μεταφορά των αναλογούντων πόρων προς τους πραγματικούς απόμαχους της κοινωνίας μας.

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist
E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +302115006104

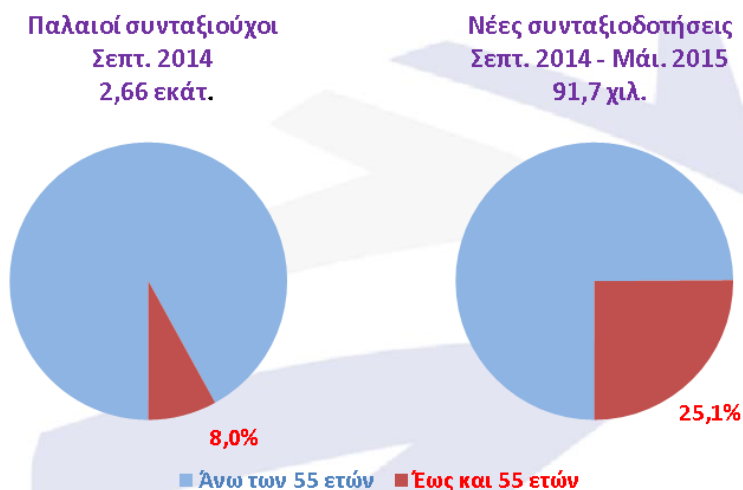
Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor
E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +302115006157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor
E: printsipas@sev.org.gr
T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Η Ελλάδα που αρνείται να αλλάξει!

Συνταξιούχοι έως και 55 ετών: Σύνολο και ροή νέων συνταξιούχων (Σύστημα «ΗΛΙΟΣ», Μάιος 2015)

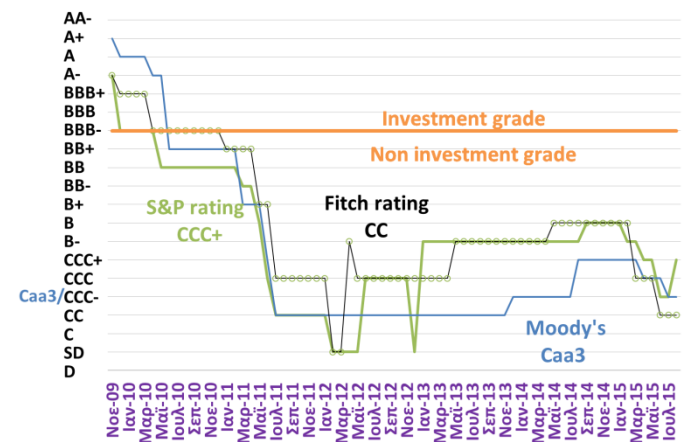
Η λογική των αγορών

Η ελληνική οικονομία, επιχειρηματικότητα και εργασία, βρίσκονται σε μία ιδιότυπη ομηρεία. Και αυτά συμβαίνουν, παρά την συμφωνία στη Σύνοδο Κορυφής για το Ευρώ της 12/7/2013, με την οποία απεφεύχθη η έξοδος της Ελλάδος από την Ευρωζώνη. Έκτοτε, η πρόοδος προς την ομαλοποίηση των σχέσεών μας με τους Ευρωπαίους εταίρους υπήρξε ταχεία κάτι που αναγνωρίζουν και οι αγορές όπως δείχνει η πρόσφατη αναβάθμιση της αξιολόγησης της χώρας από την Standard and Poors (Διάγραμμα 1). Σημειώνεται εν προκειμένω, η ανάληψη πρωτοβουλιών για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης, με την υιοθέτηση από την ελληνική Βουλή σημαντικότερων μέτρων, φορολογικών (ΦΠΑ, φορολογία επιχειρήσεων, έκτακτη εισφορά, κ.α.) αλλά και διαρθρωτικών (οδηγία για την Ανάκαμψη και Εξυγίανση Τραπεζών και μεταρρύθμιση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας κ.α.). Η χορήγηση δανείου-γέφυρας €7,16 δισ. από τον EFSM προς την Ελλάδα, με ενέχυρο τα κέρδη των κεντρικών τραπεζών του 2014 από την διακράτηση ελληνικών ομολόγων (€1,9 δισ.) για την κάλυψη του κινδύνου αθέτησης πληρωμών από την Ελλάδα έναντι κρατών-μελών εκτός Ευρωζώνης. Η εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το ΔΝΤ και την ΤτΕ (€2,1 δισ.) και η εξυπηρέτηση χρέους ύψους €3,5 δισ. προς την ΕΚΤ στις 20/7/2015. Και, τέλος, η αύξηση του ορίου του ELA κατά €1,8 δις συνολικά στις 22/7/2015, αλλά και το άνοιγμα των τραπεζών από 20/7/2015 όσον αφορά στις συνήθεις τραπεζικές εργασίες. Παρόλα αυτά, η ασφύξια ρευστότητας που επικρατεί στην αγορά λόγω της συνεχιζόμενης εφάρμογής των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων που επεβλήθησαν από την αποφράδα ημέρα της Δευτέρας 29/6/2015 έχει προκαλέσει παράπλευρες απώλειες στις εισαγωγές πρώτων υλών και το σύστημα πληρωμών της χώρας, θέτοντας τεράστια εμπόδια στην παραγωγή και τον εφοδιασμό της αγοράς. Τα αποθέματα πρώτων υλών και τελικών προϊόντων εξαντλούνται και οι επιχειρήσεις καταφεύγουν σε δημιουργικές πρακτικές για την κατανομή της απασχόλησης στις διαθέσιμες γραμμές παραγωγής. Αργά ή γρήγορα, όμως, οι απώλειες στην παραγωγή και την απασχόληση θα αποκτήσουν πιο μόνιμο χαρακτήρα, με καταλυτικές συνέπειες για το διαθέσιμο εισόδημα, που έχει ήδη αρχίσει να συρρικνώνεται χωρίς καν να έχει αυξηθεί ακόμη το φορολογικό βάρος από το νέο πρόγραμμα. Θα πρέπει να θεωρείται δεδομένο πλέον ότι η πτώση της οικονομικής δραστηριότητας το β' εξάμηνο του 2015 θα αγγίξει υψηλό μονοψήφιο αριθμό ύφεσης, καθώς οι φόροι εισοδήματος και περιουσίας θα αρχίσουν με σημαντική καθυστέρηση να πληρώνονται την περίοδο αυτή, η οποία θα επιβαρυνθεί και από τις αυξήσεις στον ΦΠΑ, την έκτακτη εισφορά, την φορολογία επιχειρήσεων, ελεύθερων επαγγελματιών και αγροτών, και τις εισφορές υγείας επί των κύριων και των επικουρικών συντάξεων.

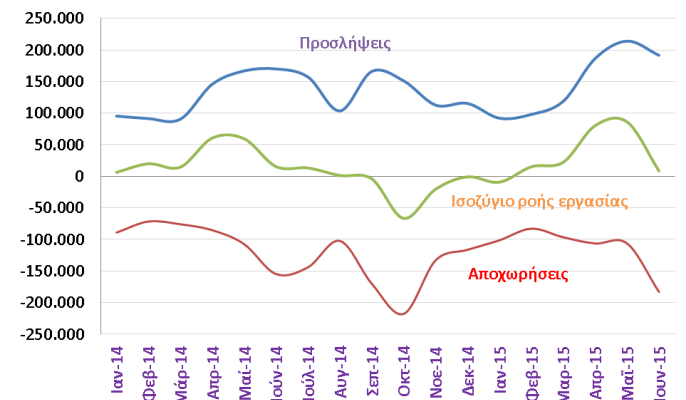
Η αποκατάσταση επαρκούς ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα είναι συνάρτηση της αποκατάστασης της εμπιστοσύνης του κοινού προς τις τράπεζες. Η εμπιστοσύνη έχει τρωθεί α) από την πολιτική αβεβαιότητα που άρχισε να εμφανίζεται στο β' εξάμηνο του 2014 λόγω της αβελτηρίας στην ολοκλήρωση της 5ης αξιολόγησης του προγράμματος και συνεχίστηκε μετά το εκλογικό αποτέλεσμα του Ιανουαρίου 2015 και τις ατέρμονες διαπραγματεύσεις που ακολούθησαν, β) από το πρωτοφανές φαινόμενο για τα σύγχρονα ελληνικά χρονικά του κλεισίματος των τραπεζών και της επιβολής περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων, μετά την διακοπή των διαπραγματεύσεων που ώθησε την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να παγώσει τον ELA και την ελληνική κυβέρνηση να αποφασίσει την επιβολή περιορισμών ώστε να διαφυλαχθεί η όποια διαθέσιμη ρευστότητα, και γ) από την προσδοκία ότι επίκειται «κούρεμα» καταθέσεων κατ' αναλογία με τα γεγονότα στην Κύπρο το 2013 και σε συνδυασμό με την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της κοινοτικής οδηγίας για την ανάκαμψη και εξυγίανση τραπεζών (BRRD-Bank Recovery and Resolution Directive), στην οποία προβλέπεται υπό προϋποθέσεις «κούρεμα» καταθέσεων.

Η υποχρέωση ενσωμάτωσης της οδηγίας BRRD περιελήφθη στα προαποτιμώμενα για την έναρξη διαπραγματεύσεων για το νέο πρόγραμμα στη δήλωση της Συνόδου Κορυφής για το Ευρώ της 12/7/2013 (που προβλέπει ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών με ένα ποσό που κυμαίνεται από €10 έως €25 δισ.). Σημειώνεται ότι με την οδηγία αυτή, που υιοθετήθηκε από την ελληνική Βουλή στις

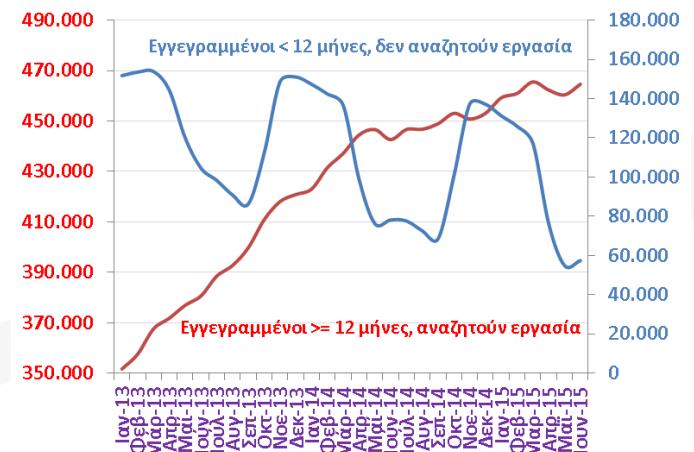
Διάγραμμα 1: Αξιολόγηση αξιόχρεου Ελληνικής Δημοκρατίας (Moody's, S&P, Fitch, 22/7/2015)

Διάγραμμα 2: Καθαρή ροή μισθωτής εργασίας (ΕΡΓΑΝΗ, Ιούνιος 2015)

Διάγραμμα 3: Εγγεγραμμένοι που αναζητούν εργασία (άνεργοι) για πάνω από έτος και που δεν αναζητούν εργασία βραχυπρόθεσμα (ΟΑΕΔ, Ιούν. 2015)

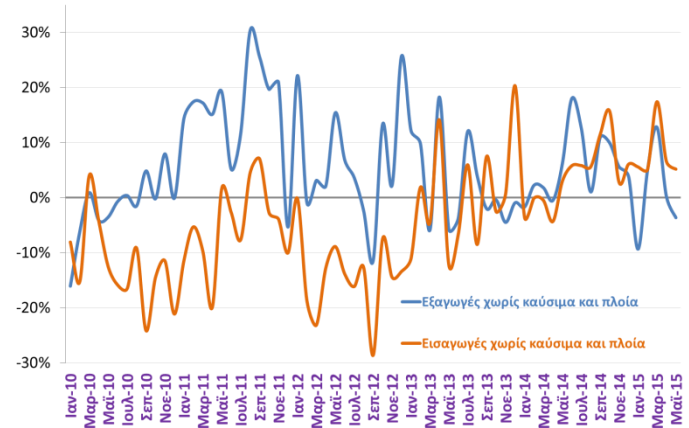

22/7/2015, επιδιώκεται καταρχήν η διάσωση τραπεζών να μην γίνεται με χρήματα φορολογουμένων. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η χρήση περιορισμένων μόνον έκτασης δημοσίων πόρων από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και το ελληνικό δημόσιο, για την απευθείας κεφαλαιοποίηση τραπεζικών ιδρυμάτων, υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι πρώτα έχει επιτευχθεί υποχρεωτικά αναδιάρθρωση παθητικού (bail-in) με απομείωση αξίας ή/και μετατροπή σε κοινές μετοχές επιλέξιμων υποχρεώσεων, περιλαμβανομένων των μη εγγυημένων καταθέσεων, που ορίζονται ως οι καταθέσεις άνω των €100 χιλ. ανά καταθέτη ανά τράπεζα, προηγούμενων των μετόχων και των κατόχων τραπεζικών ομολόγων. Εκτιμάται ότι το συνολικό ποσό των καταθέσεων στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα άνω των €100 χιλ. ανά καταθέτη ανέρχεται σε €30 δισ. grosso modo, κατανεμημένο κυρίως σε καταθέσεις ιδιωτών, αλλά και επιχειρήσεων. Σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα, κατά την εξυγίανση ελληνικών τραπεζών (Αγροτική, Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, Proton, συνεταιριστικές τράπεζες), οι καταθέσεις ετίθεντο σε καθεστώς πλήρους προστασίας και ήταν διαθέσιμες ανά πάσα στιγμή. Σημειώνεται ότι η πιθανότητα “κουρέματος” καταθέσεων είναι πολύ μικρή στο ελληνικό περιβάλλον καθώς αφορά σε όλο το τραπεζικό σύστημα (μεγάλος συστημικός κίνδυνος). Στην περίπτωση αυτή προβλέπεται ότι η αρχή εξυγίανσης μπορεί να εξαιρεί από τις επιλέξιμες υποχρεώσεις τις καταθέσεις φυσικών προσώπων και πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, λόγω κινδύνου σοβαρής διαταραχής και πρόκλησης μεγάλης αναστάτωσης στην οικονομία.

Από την ανάλυση αυτή καθίσταται πλέον προφανές ότι οι επιλογές μιας χώρας στην σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη οικονομία, και της Ελλάδας ειδικότερα ως μέλους της Ευρωζώνης, δεν είναι δυνατόν να αποκλίνουν από τους κανόνες των αγορών ή/και τους κανόνες που διέπουν την λειτουργία της νομισματικής ένωσης στην Ευρώπη και που αποσκοπούν στην διασφάλιση της σταθερότητας του Ευρώ. Το τελευταίο δεν είναι μόνο το εθνικό νόμισμα της Ελλάδας αλλά και εκατομμυρίων άλλων Ευρωπαίων και, συνεπώς, αντικείμενο κοινής επιμέλειας και φροντίδας. Η εφαρμογή, λοιπόν, ασύμβατης με την μακροοικονομική σταθερότητα οικονομικής πολιτικής στην Ελλάδα οδηγεί σε αδυναμία δανεισμού από τις αγορές και την έξοδο καταθέσεων από το τραπεζικό σύστημα (άνω των €35 δισ. έφυγαν από τις ελληνικές τράπεζες στο τελευταίο δεκάμηνο). Είναι δε αδιανόητο να καλλιεργείται η ψευδαίσθηση ότι μπορούν να παραβιάζονται ατιμωρητί οι κανόνες της αγοράς, που ούτως ή άλλως απλώς συνάδουν με την απλή λογική, που ισχύει σε οποιοδήποτε σύστημα κοινωνικής και οικονομικής οργάνωσης, ότι δηλαδή δεν μπορείς κατά κανόνα να ξεδεύεις παραπάνω απ’ όσα βγάζεις. Κάθε προσπάθεια να παραβιασθούν οι κανόνες αυτοί με μαγικές συνταγές εξεύρεσης κεφαλαίων, ρευστότητας, κ.λ.π., ανέξοδα και δημιουργικά (όπως με την λυδία λίθο στον Μεσαίωνα), καταλήγει στο τέλος στην καταστροφή της οικονομίας και την εξαθλίωση των ασθενέστερων.

Προκύπτει, έτσι, αβίαστα ότι η παραμονή της χώρας μας στην Ευρωζώνη συναρτάται πλέον από την εφαρμογή του νέου προγράμματος για την επαναφορά της ελληνικής οικονομίας σε καθεστώς μακροοικονομικής σταθερότητας, που διαταράχθηκε σοβαρά μετά από αδόκιμους πειραματισμούς εφαρμογής ανεξάρτητης, κατά το δοκούν, οικονομικής πολιτικής τους τελευταίους 12 μήνες. Η υλοποίηση του προγράμματος είναι απαραίτητη προϋπόθεση και για την ανασυγκρότηση της καταθετικής βάσης των ελληνικών τραπεζών προς τα προηγούμενα υψηλότερα επίπεδα, καθώς δεν υπάρχει απεριόριστη δυνατότητα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να αυξήσει περαιτέρω την έκθεσή της στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα πέραν κάποιου ορίου. Η προσπάθεια πλέον που πρέπει να καταβληθεί από την χώρα μας είναι τεράστια μιας και, όχι μόνο πρέπει να ανταπεξέλθουμε στις προκλήσεις, κοινωνικές και οικονομικές, της λιτότητας που θα συνοδεύει το πρόγραμμα προσαρμογής, αλλά και διότι η προσπάθεια αυτή ξεκινά με την ανεργία να βρίσκεται ήδη στο 25% και την εμπιστοσύνη του κοινού στο τραπεζικό σύστημα να είναι σοβαρά τραυματισμένη. Επιπλέον, οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων τείνουν να οξύνουν το πρόβλημα λειτουργίας των ελληνικών επιχειρήσεων, η ανταγωνιστικότητα των οποίων ήδη υποφέρει από υψηλό μη μισθολογικό κόστος εργασίας, κόστος χρήματος και ενέργειας, καθώς και από διοικητικές ρυθμίσεις στην ανάπτυξη της

Διάγραμμα 4: Μεταβολή εισαγωγών και εξαγωγών πλην καυσίμων και πλοίων
(ΤτΕ, Μαΐ. 2015)

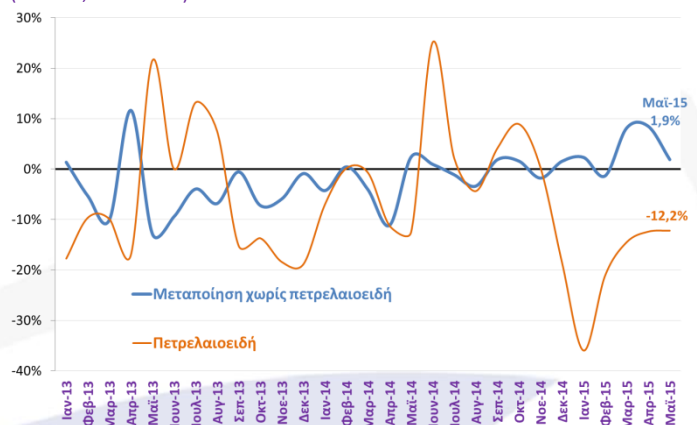
Πίνακας 1: Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών
(ΤτΕ, Μαΐ. 2015)

	Σύνολο		Ιανουάριος – Μάιος	
	2014	2014	2015	%Δ
Ισοζύγιο αγαθών	-17.849,9	-7.726,7	-6.816,4	-11,8%
Εξαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία	14.665,4	5.726,8	5.765,2	0,7%
Εξαγωγές καυσίμων	8.188,6	3.190,4	2.578,0	-19,2%
Εισαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία	22.796,1	8.936,4	9.640,4	7,9%
Εισαγωγές καυσίμων	15.734,8	6.597,6	5.194,3	-21,3%
Εισαγωγές πλοίων	2.799,2	1.399,7	472,5	-66,2%
Εισπράξεις από υπηρεσίες	31.150,0	8.994,0	9.348,4	3,9%
Τουρισμός	13.393,1	1.919,7	2.207,7	15,0%
Μεταφορές	13.211,6	5.189,6	5.319,7	2,5%
Άλλες υπηρεσίες	4.545,3	1.884,7	1.821,0	-3,4%
Εισροές από ΕΕ	4.231,5	2.266,5	1.245,4	-45,1%
Τρέχουσες	1.441,7	745,4	648,3	-13,0%
Κεφαλαιακές	2.789,8	1.521,1	597,1	-60,7%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών*	4.103,7	-1.169,5	-2.252,5	92,6%
ΙΤΣ εκτός εισροών από ΕΕ	-127,8	-3.436,0	-3.497,9	-1,8%

ΙΤΣ: Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

(*) Περιλαμβάνονται οι κεφαλαιακές μεταβιβάσεις

Διάγραμμα 5: Κύκλος εργασιών στη μεταποίηση - % μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγούμενου έτους
(ΕΛΣΤΑΤ, Μαΐ. 2015)

επιχειρηματικότητας και στρεβλώσεις στον ελεύθερο ανταγωνισμό. Είναι, λοιπόν, εκ των ων ουκ άνευ να προστατευθούν οι προσδοκίες των ιδιωτών και των επιχειρήσεων ότι η πορεία θα παραμείνει αταλάντευτη σε αυτήν την 3η και ίσως τελευταία ευκαιρία που δίδεται στην χώρα μας για να γίνει μία κανονική χώρα με κανονική οικονομία σε μία παγκόσμια αγορά που δεν συγχωρεί ιδιαιτερότητες.

Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις

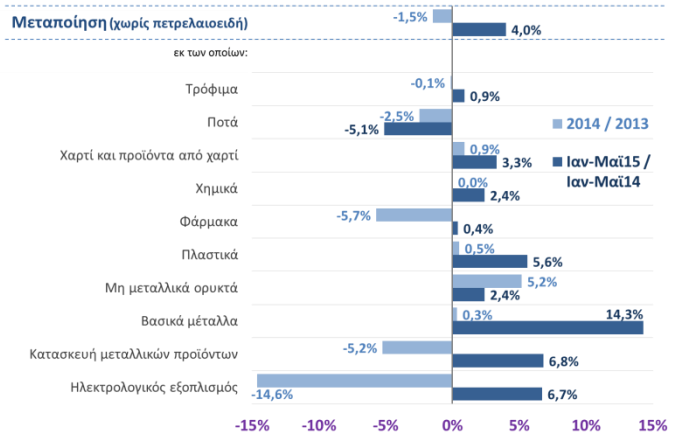
Εξελίξεις αγοράς εργασίας: Για τον μήνα Ιούνιο 2015 το σύστημα ΕΡΓΑΝΗ συνεχίζει να καταγράφει για πέμπτο συνεχιζόμενο μήνα θετικό ισοζύγιο ρών μισθωτής εργασίας, χάρη στις συνεχιζόμενες προσλήψεις ειδικοτήτων που σχετίζονται με καταλύματα και εστίαση. Όμως καθώς και οι αποχωρήσεις είναι αυξημένες, ακόμα και αν ληφθεί υπόψη η εποχική διακοπή συμβάσεων για τους εκπαιδευτικούς, το θετικό ισοζύγιο περιορίζεται στις 8,6 χιλιάδες μισθωτούς αντί 15,4 χιλιάδες τον Ιούνιο του 2014. Ο ΟΑΕΔ ανακοίνωσε ότι το σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων με κριτήριο την αναζήτηση εργασίας ανήλθε σε 803.687 άτομα αντί 820.156 τον Ιούνιο 2014 και 809.018 τον Μάιο 2015. Τον Ιούνιο αυξάνουν εκ νέου (465 χιλιάδες, Διάγραμμα 3) και οι άνεργοι που αναζητούν εργασία για πάνω από 12 μήνες. Η υποχώρηση μέχρι τον Μάιο στους εγγεγραμμένους για λιγότερους από 12 μήνες που δεν αναζητούν εργασία καταγράφει την προετοιμασία για μια καλή τουριστική περίοδο. Η αύξηση τους τον Ιούνιο μπορεί να καταγράφει την επίπτωση της αυξημένης αβεβαιότητας αν και είχε παρατηρηθεί αντίστοιχη αύξηση και τον Ιούνιο του 2014. Παράλληλα, είναι αξιοσημείωτο ότι από τον Φεβρουάριο του 2015 συνεχίζεται η πτώση των επιδοτούμενων πλην των εποχικών ανέργων του τουρισμού.

Ισοζύγιο πληρωμών: Ανακόπτεται τον Μάιο η θετική πορεία των εξαγωγών χωρίς καύσιμα και πλοία με πτώση -3,6% σε σύγκριση με τον Μάιο του 2014, ενώ συνολικά κατά το διάστημα Ιανουαρίου - Μαΐου 2015 παρέμειναν σχεδόν στάσιμες (+0,7%). Αντίθετα, αύξηση καταγράφεται στις εισαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία +5,2% τον Μάιο και +7,9% το διάστημα Ιανουαρίου - Μαΐου 2015, κυρίως λόγω της μεγάλης αύξησης του Μαρτίου 2015 (+17,4%), η οποία αποτυπώνει πιθανώς αύξηση των αποθεμάτων λόγω της παρατεταμένης αβεβαιότητας της περιόδου (Διάγραμμα 4). Ωστόσο, η μεγάλη μείωση των εισαγωγών καυσίμων τον Μάιο (-51,7%), λόγω της προγραμματισμένης διακοπής της λειτουργίας των διυλιστηρίων, συνέβαλλε στον περιορισμό του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών κατά €476,3 εκατ., ενώ σε συνδυασμό με τη μεγάλη μείωση των εισαγωγών πλοίων το διάστημα Ιαν - Μαΐ 2015 (-66,2%), το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών μειώθηκε στα €-6,8 δις από €-7,7 δις που ήταν πέρυσι. Παράλληλα, οι εισπράξεις από υπηρεσίες ενισχύθηκαν κατά +7,1% τον Μάιο και κατά 3,9% το διάστημα Ιαν - Μαΐ, γεγονός το οποίο αποδίδεται κυρίως στις εξαιρετικά θετικές επιδόσεις του τουρισμού. Τέλος, οι εισροές από την ΕΕ περιορίστηκαν στα €1,2 δις, μειωμένες κατά -45,1% σε σχέση με πέρυσι (Πίνακας 1) οδηγώντας το έλλειμμα του ΙΤΣ σχεδόν σε διπλασιασμό, στα €-2,25 δις.

Κύκλος εργασιών στη βιομηχανία: Μικτή εικόνα παρουσιάζουν οι πωλήσεις στη βιομηχανία τον Μάιο του 2015, με υποχώρηση του γενικού δείκτη αλλά και θετικές μεταβολές σε αρκετούς κλάδους της μεταποίησης. Ειδικότερα, αν εξαιρεθούν τα πετρελαιοειδή, οι πωλήσεις της μεταποίησης εμφανίζουν θετική μεταβολή +1,9%, ωστόσο ο ρυθμός αύξησης έχει επιβραδυνθεί σημαντικά σε σχέση με τους δύο προηγούμενους μήνες (Διάγραμμα 5). Εκτός από τα καύσιμα, σημαντική πτώση καταγράφουν οι πωλήσεις στους κλάδους ένδυσης (-20,4%), υπόδησης (-19,9%), μηχανοκίνητων οχημάτων (-39,7%) και επισκευής και εγκατάστασης μηχανημάτων και εξοπλισμού (-25,6%). Αντίθετα, εντυπωσιακή άνοδο εμφανίζουν οι πωλήσεις στους κλάδους Η/Υ και ηλεκτρονικών προϊόντων (+38,3%), λοιπού εξοπλισμού μεταφορών (πλοία, αεροπλάνα, στρατιωτικά οχήματα κλπ) (+63,7%) και επίπλων (+14%). Κατά το διάστημα Ιανουαρίου - Μαΐου, ο μέσος δείκτης κύκλου εργασιών στη μεταποίηση εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών παρουσιάζει άνοδο +4%, ενώ στους περισσότερους βασικούς κλάδους παρατηρούνται θετικές μεταβολές (Διάγραμμα 6).

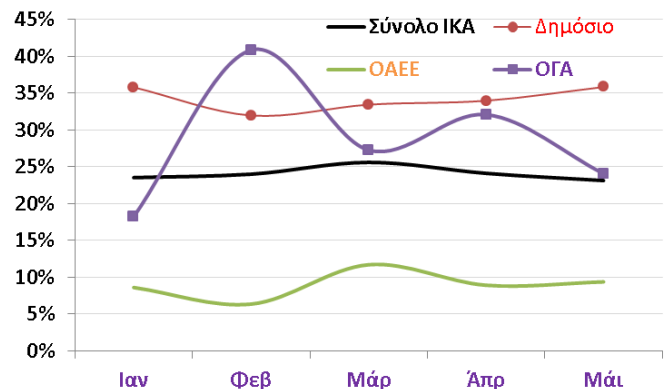
Διάγραμμα 6: Μεταβολή δείκτη κύκλου εργασιών σε βασικούς κλάδους

(ΕΛΣΤΑΤ, Μαΐ. 2015)

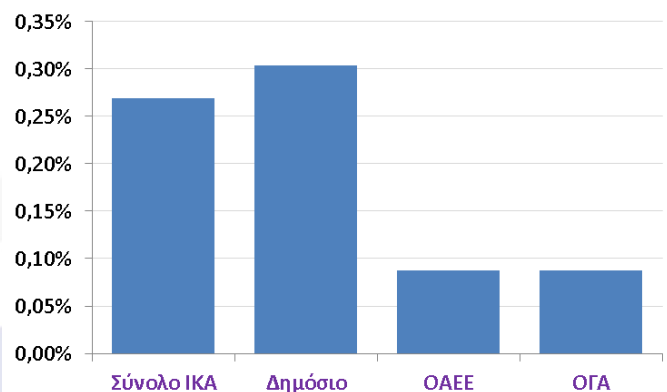
Διάγραμμα 7: % νέων συντάξεων έως 55 ετών επί συνόλου νέων συντάξεων μηνός ανά φορέα (2015)

(Σύστημα «ΗΛΙΟΣ», ΗΔΙΚΑ, Μάιος 2015)

Διάγραμμα 8: % νέων συντάξεων κατά μήνα* 2015 επί συνόλου ασφαλισμένων φορέα

(Σύστημα «ΗΛΙΟΣ», ΗΔΙΚΑ, Μάιος 2015)

* μ.ο. μηνιαίας ροής Ιαν-Μάι. 2015

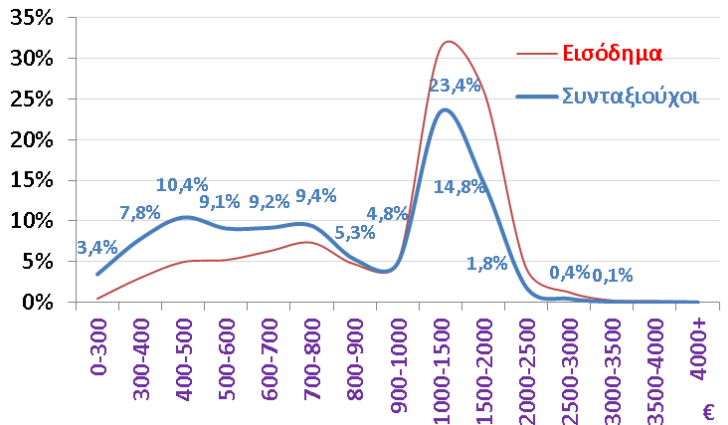
Η πληγή των πρόωρων συνταξιοδοτήσεων

Μια πρώτη προσπάθεια περιορισμού των πρόωρων συνταξιοδοτήσεων έγινε με το Ν3863/2010 που προέβλεπε 1) βασική σύνταξη €360 για όλους τους ασφαλισμένους σε οργανισμούς κύριας ασφάλισης και δημόσιο, εκτός ΟΓΑ από 1/1/2015, 2) αναλογική σύνταξη βάσει της συνεισφοράς του κάθε ασφαλισμένου και 3) συνεχή αναπροσαρμογή συντάξεων και ορίων ηλικίας ανάλογα με τη μεταβολή ΑΕΠ, ΔΤΚ, τα αποτελέσματα διετών αναλογιστικών μελετών και την εξέλιξη του προσδόκιμου ζωής. Επιπλέον, ο Ν4052/2012 θέσπισε Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (Ε.Τ.Ε.Α.) που θα καταβάλλει συντάξεις σύμφωνα με δημογραφικά δεδομένα, τις εισφορές του κάθε ασφαλισμένου και τη βιωσιμότητα του ταμείου αποκλείοντας έτσι κάθε μεταφορά από τον κρατικό προϋπολογισμό. Παρά τις προβλέψεις αυτές, ακόμα και εντός του 2015, συνέχιζαν οι αθρόες πρόωρες συνταξιοδοτήσεις (Διάγραμμα πρώτης σελίδας) και μάλιστα με ευνοϊκούς όρους, όπως αναλύει ο οικονομολόγος Μάνος Μασσαγιάνης με [3 σχετικά του άρθρα](#). Συγκεκριμένα, υποστηρίζει ότι οι έως τώρα περικοπές συντάξεων ήταν μεν σημαντικές ως ποσοστό για ορισμένες πολύ υψηλές συντάξεις, αλλά παραμένουν μεγάλα περιθώρια σύγκλισης της αξίας των εισφορών και των αναμενόμενων απολαβών σε πολλές περιπτώσεις, ειδικά υψηλών συντάξεων. Χαρακτηριστικά αναφέρει το μεγάλο αριθμό των συντάξεων που συνεχίζουν να απονέμονται πριν τα 55 έτη ηλικίας. Το Διάγραμμα 7 δείχνει ότι ο αριθμός των νέων συντάξεων γήρατος και θανάτου σε ηλικίες κάτω των 55 ετών, επί του συνόλου των νέων συντάξεων που χορηγούνται, αυξάνει σταθερά για το Δημόσιο, ενώ είναι υψηλός και για το ΙΚΑ και τον ΟΓΑ. Αντίστοιχα, στο Διάγραμμα 8 παρατηρούμε τη σχετικά μεγάλη ένταση συνταξιοδοτήσεων στο Δημόσιο και στο ΙΚΑ. Ο πρόσφατος [Νόμος 4334/2015](#) επαναλαμβάνει ή αναδιατυπώνει διατάξεις προηγούμενων νόμων που κανονικά θα έπρεπε να έχουν ήδη εφαρμοστεί από 1/1/2015: α) Την ενσωμάτωση όλων των επικουρικών ταμείων στο ΕΤΕΑ. Σημειώνεται ότι καθώς τα ταμεία δεν κατονομάζονται ρητά δεν είναι σαφές σε αυτό το στάδιο ποια ταμεία και ειδικοί λογαριασμοί επηρεάζονται από τη διάταξη αυτή και β) την εφαρμογή του μέτρου καταβολής της αναλογικής σύνταξης μέχρι τα 67 (άρθρο 27 του Ν4334/15) η οποία αφορά «όλα τα ασφαλιστικά ταμεία», και συνεπώς δεν φαίνεται να αφορά καταρχήν όσους προσλήφθηκαν στο Δημόσιο μέχρι το 2013.

Έχει αναβληθεί για την ώρα η ψήφιση μιας ρητής διάταξης για τις πρόωρες συνταξιοδοτήσεις, που στην πράξη θα απέτρεπε για παράδειγμα την άμεση συνταξιοδότηση μεγάλου αριθμού ασφαλισμένων στο ΙΚΑ (που πλέον περιλαμβάνει και πρώην ευγενή ταμεία) γυναικών που έχουν «κατοχυρώσει» δικαίωμα συνταξιοδότησης και μάλιστα με σχετικά υψηλές συντάξεις. Επιπλέον δεν είναι ξεκάθαρο αν οι διατάξεις αυτές θα επηρεάσουν τους συνταξιούχους του Δημοσίου, που συχνά συνταξιοδοτούνται σε μικρότερες ηλικίες και με μέση σύνταξη άνω των €1.000/ μήνα (διαίρεση ετήσιας δαπάνης κεντρικής κυβέρνησης για συντάξεις και αριθμού συνταξιούχων Δημοσίου). Οι ομάδες αυτές ανήκουν στο 40% περίπου των συνταξιούχων που λαμβάνουν συνολικές συντάξεις άνω των €1.000/ μήνα (Διάγραμμα 9). Ενδεικτικά, το ποσοστό των γυναικών που εργάζονται στο Δημόσιο και την εκπαίδευση στην Ελλάδα (όπου ισχύουν ευνοϊκοί όροι συνταξιοδότησης) και που είναι άνω των 50 ετών είναι πολύ χαμηλό όταν συγκρίνεται με το μέσο όρο της ζώνης του ευρώ (Διάγραμμα 10). Η διαφορά αυτή μεταφράζεται σε περίπου 40.000 γυναίκες που θα εργάζονταν ακόμα στην Ελλάδα αν επικρατούσαν οι συνθήκες ροής προς συνταξιοδότηση που επικρατούν κατά μέσο όρο στην Ευρώπη. Η σχετική ετήσια δαπάνη που αντιστοιχεί για αυτή την ομάδα προκύπτει μετά από έναν απλό πολλαπλασιασμό από €500 εκατ. έως €800 εκατ. Αλλά και γενικότερα, όπως δείχνει το Διάγραμμα 11, ο ενεργός πληθυσμός στις ηλικίες 55-59 ετών στα χρόνια της κρίσης στην Ελλάδα υποχώρησε όλο και χαμηλότερα την ώρα που στην Ευρώπη αυξάνεται. Έτσι, η εξαίρεση του Δημοσίου και η μη λήψη αποφάσεων για τον τερματισμό των πρόωρων συνταξιοδοτήσεων θα διακωλύσουν ένα σύστημα που λειτουργεί εις βάρος των πραγματικών απομάχων της κοινωνίας.

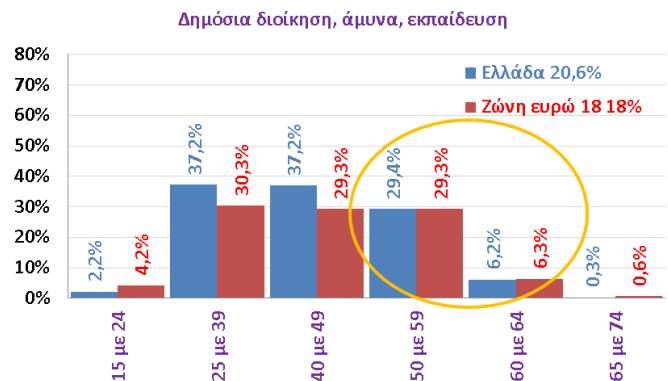
Διάγραμμα 9: Κατανομή εισοδήματος και συνταξιούχων, ως προς το σύνολο εισοδήματος από συντάξεις γήρατος. Μηνιαία στοιχεία, Μάιος 2015.

(Σύστημα «ΗΛΙΟΣ», ΗΔΙΚΑ, Μάιος 2015)

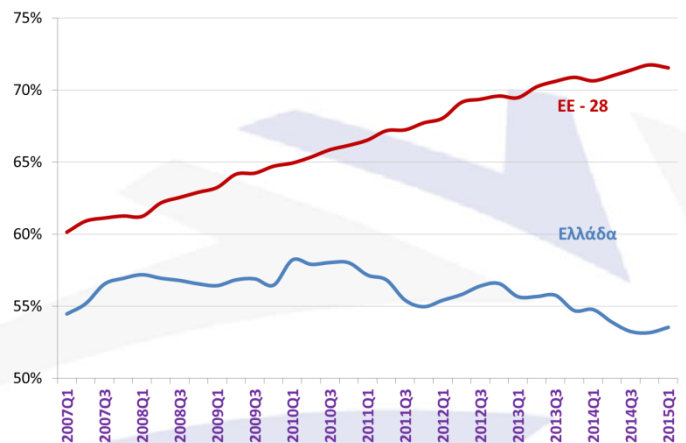

Διάγραμμα 10: Κατανομή απασχόλησης γυναικών ανά ηλικιακή ομάδα – Δημόσια διοίκηση, άμυνα και εκπαίδευση.

(Eurostat, 2014)

Διάγραμμα 11: % ενεργού πληθυσμού ηλικίας 55 έως 59 ετών (Eurostat, Α' 3μηνο 2015)

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δις 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δις 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δις 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δις** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δις	Ασφαλ. εισφορές € 2 δις	Φόρος επί κερδών € 1,6 δις

* Αθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Αθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

Avenue de Cortenberg 168

B-1000 Bruxelles

T: +32 (02) 231 00 53

F: +32 (02) 280 08 91

E: sevbxl@skynet.be